

Liite 1. Ydinaines kansanterveystiede ja terveydenhuolto

NRO	Asiasisältö	Osaamistavoitteet
	KANSANTERVEYSTIEDE JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN	
1	Johdanto kansanterveystieteeseen	Tuntee kansanterveyden merkityksen yhteiskunnassa
1.1	Kansanterveyden määritelmä, rakenteet	Ymmärtää kansanterveyden keskeiset haasteet ja tunnistaa keskeiset kansansairaudet ja niiden esiintymistä selittävät keskeiset riskitekijät
1.2	Kansanterveyden menestystarinat ja tulevaisuuden haasteet	Tuntee kansanterveyden kehityksen viime vuosikymmeninä sekä tulevia haasteita
1.3	Kansanterveyden ja terveyden edistämisen tutkimus, teoriat ja käytännöt (Ottawa Charter, Frieden pyramidi jne.)	Ymmärtää terveyden edistämisen teorioiden merkityksen
2	Kansanterveystiede ja lääkärin työ	Ymmärtää väestön terveydentilan arvioinnin ja seurannan sekä terveyden edistämistyön kuuluvan terveydenhuollon ammattilaisen työhön
2.1	Terveyden edistäminen ja lääkärin työ	Ymmärtää väestöpohjaisen kansanterveystieteellisen lähestymistavan ja kliinisen potilastyön välisen kiinteän yhteyden
2.2	Lääkärin terveysviestintä	Ymmärtää lääkärin roolit terveysviestijänä
2.3	Kansanterveystiede ja lääkärin eri roolit	Ymmärtää kuinka kansanterveystiede kytkeytyy lääkärin työhön ja osaa hyödyntää väestöpohjaista lähestymistapaa omassa työssään
3	Globaalin kansanterveyden haasteet	Saa yleiskuvan globaalin terveyden/globaalin kansanterveyden haasteista ja kuinka nämä heijastuvat suomalaisen väestön terveyteen
4	Väestön sairastavuus ja sen muutokset	Ymmärtää väestön terveyden erityispiirteet
4.1	Kansansairaudet Suomessa ja elinajanodote	Tietää kansansairauksien yleisyyden, niiden muutokset Suomessa ja em. kytkeytymisen elinajanodotteeseen
5	Terveys sosiologia ja väestöryhmien terveyserot	Ymmärtää terveyserojen syyt ja seuraukset
5.1	Sosiaaliset ja kulttuuriset terveyden determinantit	Ymmärtää sosioekonomisten terveyserojen syntymekanismit ja vaikutukset
5.2	Terveys, sairastavuus ja elinkaari	Ymmärtää terveyden ja sairauden riksitekijöitä ja suojaavia tekijöitä elinkaaren eri vaiheissa
5.3	Medikalisaatio	Ymmärtää medikalisaation riskit ja haitat
6	Terveyden edistäminen yhteiskunnallisena toimintona	Ymmärtää keinot ja mahdollisuudet ehkäistä keskeisiä kansanterveysongelmia
6.1	Terveyden edistämisen toimijat, käytännöt ja tavoitteet	Tietää terveyden edistämisen eri toiminnan tasot, toimijat sekä lääkärin roolin
6.2	Terveyden edistämistyön vaikuttavuus	Tietää menetelmiä, joilla terveyden edistämisen vaikuttavuutta voidaan mitata ja arvioida
7	Sairauksien ehkäisy ja terveyden suojele	Ymmärtää sairauksien ehkäisyn ja terveyden suojeleluun kuuluvan lääkärin työhön
7.1	Sairauksien ehkäisyn toiminnot ja keinot eri yhteiskunnan toiminnan tasoilla	Ymmärtää sairauksien ehkäisytyötä tehtävän eri toimijoiden toimesta, eri tasoilla
7.2	Riskin käsite ja riskin arviointi yksilön tasolla ja yhteiskunnan eri tasoilla	Ymmärtää ja osaa laskea ? keskeiset tilastolliset tunnusluvut ja niiden tulkinnan
7.3	Prevention eri tasot	Tuntee primaari-, sekundaari- ja tertiääriprevention käsitteet
8	Elintavat, terveystyytyminen ja terveys	Tietää ja osaa hyödyntää? näyttöön perustuvia interventioita elintapojen muutoksen edistämiseksi
8.1	Terveystyytyminen ja sen edistäminen Suomessa	Ymmärtää liikunnan ja ravitsemuksen merkityksen sairauksien ennaltaehkäisyssä yksilö-, ryhmä- ja väestötasolla
8.2	Liikuntasuosituksen, liikunta-aktiivisuus, istuminen, liikunnan terveysvaikutukset	Osaa soveltaa tietoa näyttöön perustuvien interventioiden vaikuttavuudesta väestötasolla
8.3	Ravitsemussuosituksen, lihavuus, syömishäiriöt	Osaa soveltaa ravitsemussuosituksia käytäntöön
8.4	Alkoholin ja muiden päihteiden kulutus ja terveyshaitat	Osaa soveltaa alkoholin ja muiden päihteiden ehkäisyä eri toiminnan tasoilla
8.5	Tupakointi ja tupakoinnin terveyshaitat	Osaa soveltaa tupakan ja nikotiiniriippuvuuden ehkäisyä eri toiminnan tasoilla

9	Suusairauksien ehkäisy	Tuntee suusairauksien ennaltaehkäisyn keskeiset periaatteet, rakenteet ja toimijat
9.1	Suusairauksien merkitys yleisterveydessä	Ymmärtää suunterveyden ja yleisterveyden väliset yhteydet
10	Kansanterveyden edistäminen ja päätöksenteko	Ymmärtää terveystalouden päätöksenteon tasot ja eri keinot vaikuttamisessa
10.1	Terveystalouden politiikka (Health policy)	Tuntee terveystalouden toimijat, rakenteet ja toimintamahdollisuudet
10.2	Terveystalouden vaikutusten arviointi	Tuntee terveystalouden vaikutusten arvioinnin menetelmiä ja ymmärtää niiden merkityksen
10.3	Terveystaloustieteen perusteet	Ymmärtää terveystaloustieteen käsitteet ja menetelmät
11	Ympäristöterveys	Ymmärtää ympäristöterveydenhuollon järjestelmän ja sen toiminnan pääpiirteet sekä lääkärin roolin ympäristöterveydenhuollossa. Tunnistaa keskeiset terveyttä vaarantavat ympäristötekijät ja niiden aiheuttamat terveysvaikutukset
11.1	Riskitekijät, altistuminen ja niiden kansanterveydellinen merkitys	Tunnistaa työ- ja elinympäristön keskeiset riskitekijät, niiden esiintymisen ympäristössä sekä riskitekijöille altistumisen ja terveyden väliset yhteydet
12	Epidemiologia kansanterveystieteessä	Ymmärtää epidemiologisen ajattelun lähtökohdat, osaa määritellä peruskäsitteet ja tunnistaa keskeiset tutkimusasetelmat
12.1	Kansanterveystieteen tutkimusmenetelmät, aineiston keruu ja analysointi	Tunnistaa keskeiset kansanterveystieteen tutkimusmenetelmät ja osaa hyödyntää em. aineiston keruussa ja analysoinnissa
12.2	Sairastavuuden/sairastuvuuden tutkiminen	Tietää keskeiset peruskäsitteet (mm. prevalenssi ja insidenssi) ja osaa laskea ja tulkita niiden tuottamaa tietoa
12.3	Epidemiologian perustutkimusasetelmat	Kykenee soveltamaan epidemiologisia menetelmiä kansanterveydelliseen tutkimukseen
12.4	Tartuntatautiin epidemiologia	Ymmärtää tartuntatautiin leviämisen keskeiset periaatteet ja ehkäisyn/torjunnan keinot
12.5	Epidemiologisen aineiston perusanalysointi	Osaa käsitellä epidemiologista aineistoa ja tunnistaa keskeiset epidemiologiset analyysimenetelmät
12.6	Kliininen epidemiologia	
13	Tutkimuksen kriittinen arviointi kansanterveystieteessä	Osaa tulkita lääketieteellisiä tutkimuksia kriittisesti ja erottaa luotettavan tiedon epäluotettavasta
13.1	Tutkimuksen etiikka	Ymmärtää tutkimuksen eettiset lähtökohdat
13.2	Näytön arvioinnin menetelmät	Tuntee näyttöön perustuvan lääketieteen menetelmiä
13.3	Tieteellisen tiedon välittäminen	Ymmärtää lääkärin roolin lääketieteellisen tiedon välittäjänä
13.4	Tieteellisen kirjoittamisen periaatteet	Osaa kirjoittaa tieteellistä tekstiä
13.5	Tiedonhaku ja tietokannat	Osaa hakea tieteellistä tietoa eri tietokannoista
14	Sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmä, sen rakenne ja toiminta	Tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteen ja sen toimintaperiaatteet sekä lääkärin roolit järjestelmässä
14.1	Terveydenhuolto kansanterveyden edistäjänä	Ymmärtää lääkärin roolin terveydenhuollon puitteissa toteutettavassa kansanterveystieteessä
14.2	Terveystalouden järjestämisen perusratkaisut	Ymmärtää terveydenhuollon järjestämisen vastuut ja velvoitteet
14.3	Terveydenhuollon lainsäädäntö	Tuntee terveydenhuollon keskeisen lainsäädännön ja osaa hakea sitä Finlexistä
14.4	Terveydenhuoltojärjestelmän rakenne, rahoitus ja ohjaus	Tuntee terveydenhuollon ohjausmekanismit
14.5	Terveydenhuollon laatu, turvallisuus ja valvonta	Ymmärtää miten laadun seuranta toteutetaan ja miten potilasturvallisuutta seurataan sekä lääkärin roolit näissä
15	Vakuutuslääketiede	Tuntee lääkäri roolit vakuutuslääketieteessä
15.1	Sosiaalivakuutuslaitokset, joihin kuuluu lääkärinlausuntoa	Osaa tehdä yleisimmät lääkärin lausunnot sosiaalivakuutusjärjestelmää varten
15.2	Työkyvyttömyys, kuntoutustarve ja sen arviointi	Tuntee työkyvyttömyyden ja kuntoutuksen käytännöt avoterveyspalveluissa